

LORD BYRON

BEPPO

VERSES ELBESZÉLÉS

**FORDITOTTA
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ**

TEVAN-KIADÁS

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.hu>

I.

Tudjuk, hogy a farsang komor havában
A katolikus népség mint mulat
S míg nem jön Húshagyó Kedd, jó világ van,
Emelkedett, pezsgő a hangulat,
És dáridóznak a hívek javában,
Szegények és a magas-rangúak,
Tánc, hejje-hujja járja és örülnek,
S van maszkabál, ricsaj, ivás meg ünnep.

II.

Mikor az éjjel vad-fekete inget
Terít az égre (kormos bakacsint)
Kezdődnek a gáláns, finom idillek,
Még az Álszent se veti meg a csint,
És az Öröm szilaj lábújjon illeg,
Kuncog, cicáz s ledéren bekacsint,
Zaj, suttogás hangzik, örömbe páرزó
Víg hangcsinálás és fájó gitárszó.

III.

Járnak színes, török, zsidó mezekbe
Fényes, bohó ruhákba nincs hiány,
Bohóc bolondoz, ügyesen rezegeve.
Görög, román, yankee és indián.
Csak a papok ruháját föl ne vedd te,
Másként válassz, amit szíved kíván,
Ne ingereld a klérust, ettől óvlak:
Tanács minden szabadgondolkodónak.

IV.

Övezz magadra inkább úti tüskét,
Papos kabát, gyanús nadrág helyett,
Nehogy ruhádra véletlen kisüssék,
Hogy gúnyolod vele a szerzetet,
Mivel leszidnak és megöl a szükség,
Pokoli módon alád fűtenek,
S míg nem lakolsz meg duplán szakadatlan
Forralja csontjaid a szörnyű katlan.

V.

Másként magadra húzhatsz nagykevélyen
Sipkát, kabátot, minden piperét,
Ami a Monmouth-Street-en s a Rag Fair-en
Tréfálva, vagy komolyan int feléd.
Ily tér Itáliába is van, kérem,
De dallamosabb, kedvesebb a név.
Mert nincs »piazzánk«, bár mit is csinálunk,
Csak a Covent Garden piazza nálunk.

VI.

Ez ünnepet nevezik Karneválnak,
Mely azt jelenti: »ég veled, te hús«.
A név talál, mert mind kötélnek állnak
És sós halat rág a hívő, a bús.
De mért van ekkor ideje a bálnak,
Rejtély, csak sejtem mint vén fifikus,
Hogy búcsúul csendül meg a pohár itt,
Mint hogy barát az indóházba válik.

VII.

Le is kerül asztalról a húsétel,
A fűszeres szelet, a dús falat,
Mindenki csak sovány halat ebédel
Negyven napig és nincs lé ezalatt,
Sok mondja: »juj«, a fájdalom hevével
S káromkodik (leírni nem szabad),
Mivel megszokta teljes életében
A lazacot a jó, japáni lében.

VIII.

Ezért ajánlom, hogy vigyen hamarság
Sauce-t a hajóra, a »sauce-kedvelő«
Megízesíti a csukát s a harcsát
A parti boltba fusson el a nő.
(Vagy hogyha otthon van, ízes habarcsát
Elhozza ám, mert a mérték a fő)
A bőjti halhoz gombás sauce, ecet kell,
Máskép a koplalástól nem menekszel.

IX.

Akkor tudniillik, ha vallásod tiszta
S úgy élsz, mint Rómában a római,
Ha más hited, nem kötelez a lista,
Bár az Egyház nagy bőjtöt róna ki,
A nő, a göthös, vagy a kálomista,
Húst is papálhat, ámde a mai
Szabály szerint elkárhozik bizonynal,
Ezt állapítsuk meg némi iszonnal.

X.

Farsangba legvidámabb volt Velence
És legvadabbul járta egykoron,
Táncolt, dalolt a boldogság kegyence
Álarcba, mint valami víg toron.
Mit rejtett még e gyémántos szelence?
Ne várd tőlem, hogy mind elsorolom,
Történetem hogy kezdődik sugáros,
Tündökletes-szép volt a vízi város.

XI.

A női közt ma is van sok csodás lány,
Ivelt szemöld, tűz-szem, fekete tincs,
Görög ecset rakott színt ily paráznán,
Újabb piktornak hozzá színe nincs.
Mint Vénuszok Ticián buja vásznán
(Firenzében a legszebb - drága kincs)
Álmodva könyökölné ki az esti
Erkélyen, vagy amint Giorgione festi

XII.

Egy képén, hol báj s hűség összezendül.
Ha a Manfrini-palotába vagy
Nézd meg (kilép a régholt képkeretből)
S számomra minden festményt tovahagy
Mégfog bizonynal, vallom íme szentül
Ha szívedet nem vette meg a fagy:
A piktornak, fiának s asszonyának
Arcképe; de mily nő! élő imádat!

XIII.

Maga a szerelem a földi testbe,
Nem tódított, varázsolt ideál,
Több nála az igaz való lefestve,
Igen, ilyen volt e szem és e váll,
Megvenni, vagy ellopni titkon, este,
Csak erre gondol, aki ide áll:
Egy régi arc sajog e nőnek arcán,
Mit egyszer láttál s többé soha aztán.

XIV.

Egy drága nő, kit megpillantasz ifjan,
Mikor szemed még minden nőre néz
És jaj! a kedves újra tovaillan,
Egy percre itt van s aztán elenyész,
Megrajzolod sovárgó álmaidban,
Rózsás kísérlet, álom az egész
És útját látod messzinek, ködösnek,
Mint tovatűntét tündér üstökösnek.

XV.

Szóval Giorgione képéhez hasonló
Velenze nője s mostan is ilyen.
Amint az erkélyen van, nézni oly jó
(A messzeségtől még szebb a szívem.)
Mint Goldoni hősnője lány, elomló
Bájjal kacsint az ablak mélyiben;
Igazat szólva bájos, drága fajta
S mutatja is - de hát a lelke rajta!

XVI.

Mert egy tekintetből lesz mind a sóhaj,
Csábos kacsintás, vágy, szó és levél,
Mit Mercurral, az égi hiráddal
Mindjárt a kedves nőhöz küldenél
S az Isten tudja mennyi »ah«, meg »ó jaj«,
Pusztán mivel két bús szív összekél -
Tilos találka, hitves-ágyi szeplő,
Tört szív, sőt tört kobak, megszőktetett nő.

XVII.

Shakespeare leírta, milyen Desdemonna,
Csodálatos szép, pusztán híre rossz,
És mai napig is ilyen a donna,
Akit az ördög kísértésbe hoz.
Én nem hiszem, hogy az a tény levonna
Bájából, hogy a férje, a gonosz,
Azóta is csak gyilkol néhanapján
És immár nem merő gyanú alapján.

XVIII.

Ákad ma féltékeny férj (ámde nem sok),
Reájuk a bölcsesség fénye süt,
Nem olyanok, mint a kormos Othellok,
Kik tollaságyba fojtják kedvesük,
Inkább, miként a szép fiú, ki ellóg
Ha már unott a házassági nyüg;
Ne búsulj, ád majd újat a csodás ég,
Végy másik asszonyt, vagy vedd el a másét.

XIX.

Láttál-e gondolat már? Ime lássad,
Leírom a hosszúkás csolnakot:
Bátor remeke az elgondolásnak,
Könnyed, zömök, az orra faragott,
Az evezőset hívják »gondolás«-nak,
Sötét vizén libbenve suhan ott,
Mint egy koporsó, mely ladikba lenne
S nem tudni, mit beszélsz, csinálsz te benne.

XX.

És siklanak a hosszú, nagy csatornán,
Sodorva a Rialtot s más hidat,
Éjjel-nappal lebegve, vagy mogorván
A színházak körül valami vad
Gyásszal vigyáznak, lesve holmi tort tán,
De el ne fogjon a bús áhítat,
Mert az öröm honol ölükbe mélyen,
Mint temetés után a gyászszekéren.

XXI.

De kezdjük el. Volt ennek néhány éve,
Harminc, vagy negyven, több vagy kevesebb.
A Karnevál lángolt dévaj tüzébe,
Sok víg bohóság, mókaság esett,
Egy hölgy is ott volt, gondját félretéve,
Igaz nevét hiába keresed:
Engedve a rímnek, a vers urának,
Nevezzük őt ezennel Laurának.

XXII.

Nem volt öreg, de már ifjú se akkor
S nem volt, mint mondják: »*bizonyos korú*«,
Mi mellesleg nagyon bizonytalan kor,
Titokzatos és furcsa, szomorú,
Ha firtattam, hogy ifjúság-e, aggkor,
Nem válaszoltak s rám szállt a ború,
Kérdésem egyszerűen elfeledték,
Amit furcsának tartottam felettébb.

XXIII.

Hősünk virúlt, bár szebb korát leélte,
És hódított az emberek között,
A kor kegyesen bánt mindenha véle,
Még ragyogott, ha kiöltözködött.
Örülnek a szép nőnek, bármiféle,
Ő sem ismerte a bút és ködöt,
Szeme mosolygott, tündöklő igézet,
S a szíve dobbant annak, kire nézett.

XXIV.

Már férje volt: de nálunk a keresztény
Földön ilyen a hitves, mindahány.
Sosem sopánkodunk mi az elestén,
Ellenben, hogyha vétkezik a lány
(És közbe nem tér meg, férjet keresvén)
A bűne botrány és kínos talány
Mint él meg a szégyenben a szegényke,
Kivéve, hogyha csak titok a vétke.

XXV.

Ura a kéklő Adrián vitorláz,
S a tengeren hoz mindenféle jót,
Majd veszteg-zár alatt nyög, hogy az orv láz
Ne esse meg (ilyentől magad ódd)
Fönn a magas padlásszobája formás
Ablakján várja nője a hajót:
Kereskedő volt, városa Aleppo,
Neve Guiseppe, rövidítve Beppo.

XXVI.

Mint egy spanyol sötét és furcsa szerzet,
Napégetett, hatalmas figura,
A bőre durva, érdes és kicserzett,
Okos, vidám és ideges-fura,
Jó tengerész, derék nevet is szerzett,
S a nő, bár nem figyelte az ura,
Erkölcös és kemény, szigorú jellem,
És úgy beszéltek, majdnem feddhetetlen.

XXVII.

De férje nem tért vissza évek óta,
Rebesgették, eltűnt hajó s hajós,
Fél hazanézni a merész pilóta,
Suttogta a nép, mert - szegény - adós,
Fogadtak a fejére - régi nóta -
Nem jön sosem meg, szónokolt a jós,
Mert sok fogad, titokba azt remélve,
Hogy vész a tét és győz a véleménye.

XXVIII.

Azt is beszéltek, válásuk valóban
Csupa ború volt, csupa szenvedély,
Megéreztek, hogy lángjuk elhalóban,
Örökre válnak s véget ér a kéj
(Költői sejtés, melybe sok való van,
Éreztem én is, réveteg, de mély)
Csak térdepelt az asszony, tudva mit vesz,
S elhagyta a férj a hű, drága hitvest.

XXIX.

Laura vár és sírdogál kicsinykét,
A gyásza fájó könnyel elegyül,
Nem is igen tudott már enni mindég,
És fél aludni éjjel, egyedül,
Remegve nézi ablakát-kilincset,
Ha tolvaj jönne, vad kísértetül,
És egy pót-férjre gondolt szenvedéllyel,
Főkép azért, hogy védelmezze éjjel.

XXX.

És választott, (mindég a nőcske választ,
Hiába próbálsz ellenkezni te)
Amig Beppo-ja nem küld néki választ
S nem dobban az örömtől a szive,
Egy férfit vett, aki szerelmet áraszt,
Kissé bolond, nem kétli senkise:
De gazdag gróf, kit sok tisztel, csodál is,
S a szerelembe roppant liberális.

XXXI.

Táncol, zenél, franciául is ért ő,
De toszkán nyelvbe gyengébb daliám,
Ami reája egy csöppet se sértő,
Mert jól alig beszél alián,
Az operákban roppant nagy szakértő,
És tudja ebbe-abba, mi hiány
S egész nézőtér hangolódott búra,
Ha fölkiáltott néha: »seccatura!«

XXXII.

Harsányan éljenzett és erre félszeg
Arccal lapult a »smokk«-nép maga is,
A hegedűs félt, hogyha szertenézett
És arra gondolt, húrja tán hamis.
A primadonna érzett ferde félszet,
Mert »pisz«-sze nyomban a halálba visz,
Soprano, basso azt kívánta, bárcsak
Pihenne a mélyben, mit zöld hinár csap.

XXXIII.

Az improvisator volt mindig álma,
Ő is rögtönzött néha verseket,
Dalolt és verselt, rímet rímre váltva,
Festményt adott el, táncba lebegett;
Olasz ügyesség, ámde itt a pálma
A franciáké mindenekfelett,
Szóval gavallér, büszke és babéros,
Még inasa előtt is ő a hérosz.

XXXIV.

Hűsége nagy, habár sok a szerelme,
Ilyenről álmodik a női vágy,
Ha hébe-hóba zajganak perelve,
Ő vissza nem vág mindent abba hágy,
A sziv szelid és bölcs a jámbor elme,
Márványszilárd és egyben drága lány,
Remek típus a régi iskolánkból,
Ki hogyha húl a nő, még egyre lángol.

XXXV.

Nem is csoda, hogy ennyi sok erényre
A nő szivébe a vágy behatolt.
Reménytelen volt Beppo hazatérte,
Oly mélyen hallgatott, akár a holt,
Egy szót se irt, nem küldött soha érte,
S az asszony évekig magába volt.
És akiről nem jó hír soha semmi,
Az már *halott*, vagy annak kéne lenni.

XXXVI.

És túl az Alpokon az asszonyoknak
(Az ég ítélje meg, mily nagy e bűn)
Két férjük is van s ebbe beleszoknak,
Mellettük élnek ők szeretve hűn,
E tájon van ilyen lovagja soknak
S a többieknek majdnem fel se tűn.
Ki kezdte ezt el? (Tudja a Teremtő)
Egy új házasság ez, a száma *kettő*.

XXXVII.

A lovagot úgy hívták »Cicisbeo«,
De pórias és durva lett a szó,
Spanyol vidéken a neve »Cortejo«
Újabban ott is divatos, való,
S szokás amerre foly a Po s a Teió,
Sőt tengeren túl is eljuthat, ó,
Csak jaj ne hozzánk, mert mi lenne végül
A tartásdíjból s házasságtörésből?

XXXVIII.

Ellenben én úgy vélem mindhiába
Hódít a kedves és szűz *hajadon*,
A férjes nőnek még nagyobb a bája,
Ki *tête-à-tête* beszélget szabadon,
Ez nem vonatkozik épp Angliára,
Csak általánosságba mondhatom,
Mert ismeri az életet és abban
Könnyen mozog és sokkal szabadabban.

XXXIX.

Kétségtelen, hogy bimbó a Kisasszony,
Félénk balog, ügyetlen, csupa láz,
Riadt talán, hogy téged megriasszon,
Pirul, vihog, duzzog és kacarász,
Mindig *Mamáját* keresi panaszlón,
Mit szól ez, az, s mit szól hozzá a ház,
A kis gyerekszoba nyelvén beszél csak
És érzik rajta a vaj- és kenyér-szag.

XL.

A »Cavalier Servente« tiszte volna
A figyelem s ő a nő bábuja,
A jobb körökbe számfeletti szolga,
Ki úgy simul a nőhöz, mint ruha.
A hölgy parancsol néki, száz a dolga,
Állása éppen nem sine cura,
Kocsi, inas, gondola jár eszében,
Keztyű, legyező, sál, gallér kezében.

XLI.

Bevallom, nékem kedves Olaszország,
A bűn, a láz, a mámoros igék,
Mert kedvelem, Nap a te fényes orcád
S ágak közt ringnak a venyigék,
A kép, akárcsak egy díszlet ragyog rád,
Mit daljátékba néz a kandi nép,
Tánccal zárult az első felvonása
Egy szőlőben, mely Frankföld talmi mása.

XLII.

Szeretek őszi estén lóra ülni,
Csak ne felejtse otthon az inas
A köpenyemet a szíjába gyúrni,
Mivel az égbolt már nem nyárias,
Megállani, zöld útaknak örülni,
Szekér inog, remeg a kocsi-kas,
Piros gerezddel áldva, tompa zajban, -
Jaj, Angliába trágya, por, ganaj van.

XLIII.

Szeretek szárnyast enni a ligetbe,
Mikor a nap bukik a vízbe le,
És hajnalt várni, mely nem ködbe lengve,
Hunyorg, mint részeg ember bús szeme,
De csupa égbolt, könnyű, tiszta, lenge,
Szépséggel és verőfényvel tele,
Nem gyertyaként ég vaksi, rút ezüstbe,
Mint ott, hol füstöl London kormos üstje.

XLIV.

Szeretlek én, olasz nyelv korcs latinja,
Mely olvatag, mint nő száján a csók
S zeng, mintha lány atlaszra lenne írva,
Édes Délről regélnek mind a szók,
Símán suhannak a lelkünkbe, mintha
Mindegyik szótag álom volna, bók,
Nem mint a mi fütyös és durva nyelvünk,
Mit köpni, nyögni kell s torkunkba nyelnünk.

XLV.

Szeretem a nőt is (bocsáss meg nékem),
A póri nőt, kinek az arca bronz
És sortúz alszik fekete szemében
S tekintetétől boldogan borongsz,
A büszke delnőt, kinek fényes-ében
Hajzatja s lankadt mélabúja vonz.
A szíve száján, a szeme sötét folt,
Lágy, mint az égalj s égő, mint ez égbolt.

XLVI.

Olasz Paradicsomba olasz Éva!
Te ihletted meg egykor Raphaelt,
Ki karjaidban halt meg és a néma
Ég szólalt meg, hogy álma szárnyra kelt,
De jaj hiába izzok, égek én ma
És ég a szó, a koldus árva nyelv,
Nem festheti le méltókép az arcod.
Amig e földtekén Canova alkot.

XLVII.

»Szeretem Angliát bár sok hibája,
Mondtam Calais-nél s nem feledtem el,
Szeretek éjszakázni is, hiába,
Szeretem a kormányt (mint hű kebel),
Sajtószabadságunkat is, mi drága,
A Habeas Corpust (ez fölemel):
A parlamentünk zegzúgos vitáit,
Ha nem nyúlnak hosszúra, mint idáig.

XLVIII.

Szeretem az adót, ha nem nagyon sok,
A szén tüzét, ha lángoló a szén,
Egy jó pohár sört, habzót, frisset, olcsót,
S a marhasültet, de nem feketén,
A tiszta, szép időt, de nem a loncsot,
Egy évből ily két szót szeretek én:
Hát éljen a Király, Herceg s a Papság!
Szóval mindenkit szeretek manapság.

XLIX.

Új seregünket s a vén tengerészt is,
Adósságomat és az államét,
Hetvenkedésünk - adjuk a merészt is -
A csődöt és minden csetepatét,
Fagyos nőink - én jó vagyok e részt is
Bús égaljunkat - elbájol a lét
És elragad az új angol dicsőség,
Ó csak ne lenne kormánypárti hős-nép.

L.

De Laurára térjünk - mert e csélcsap
Kalandozás bizony öreg hiba,
Unok repülni, ahova a szél csap,
Az olvasó se hagyja annyiba,
Meggérdi még, az úr miért beszél csak,
S mit is akar hát, kész a galiba.
Nagyon komoly arányokat felöltő
Veszély ez ám, melytől remeg a költő.

LI.

Lennék csak a könnyű vers koszorúsa!
Hogy szállanék a Parnassusra, fent,
Hol ihletetten ül az égi Múza
És verseket költ, szűz-szeplőtelen.
Oly szép mesét firkálnék (mint a rúzsa),
Szírt, görögöt és asszirt, annyi szent.
Nyugati érzés-lével meglocsolni
És kész a fínium napkeleti holmi.

LII.

De névtelen vagyok, silány tanítvány,
(Letört világfi, tönkremenni kész)
És rímül azt veszem, könyvem kinyitván,
Amit a Walker Lexicon idéz.
Ha nem lelek, akad helyette hitvány
És nem törődöm, mit mond az itész:
A versem majdnem a prózába billen,
De versdivat van - s kötelez az illem.

LIII.

A gróf s Laura így egymásba botlott
És mint szokott, tartott ez a viszony.
Hat évig éltek együtt, mint ki boldog
És olykor hajba is kaptak, bizony.
De ez nem hágy a lelken semmi foltot,
Hát el ne fogjon téged az iszony,
Mindenki összehorgol kedvesével,
A csőcselék, főúr, nincs kivétel.

LIV.

Nagyjába boldogul élt mindakettő,
Törvénytelen volt bár szívük frigye,
A nőt szerette a férj, kincse lett ő,
Egyik se volt új csókok irigye,
A pletyka nem szólt, pusztán a merengő
Jámbor sivített: »az ördög vigye!«
Nem vitte őket el: mivel az ördög
Sok mindent eltúr és nevetve dörmög.

LV.

Oly ifjak voltak: Ó, ifjuság nélkül
Mi lenne a földön a szerelem,
Hozzá öröm, kedély, erő jön ékül,
Szív, lélek, amely ritka ideleenn.
De jaj szegény öregnek, aki vénül,
Tapasztalat, mult mind érvénytelen,
Ez fáj az aggok együgyű szívének,
Ezért olyan féltékenyek a vének.

LVI.

A Karnevál lángolt, mint fényes álom,
De ezt megírtam már egy szakba fönt,
Laura készült, kedves ideálom,
Mint amikor meghívják néha önt
És résztvesz egy londoni maszkabálon,
Hol táncolók közt víg muzsika döng.
De *itt* már hat hete, hogy zene harsant
S »kendőzött arccal« hódított a farsang.

LVII.

Mikor selyemmel, édes-puha-langgyal,
Kiöltözött szép volt a nők nagyon,
Friss, mint új vendéglő fölött az Angyal,
Avagy a címkép új divatlapon,
Mely színnel ékes és divatkalanddal,
S selyempapír takarja hallgatón,
Nehogy odább goromba nyomdafesték
Mázolja el betűkkel égi testét.

LVIII.

A Ridotto-ba mentek: - ez a csarnok,
Hol vacsorázik és táncol a nép.
Nevéből is a bál zúgása harsog,
De ez a versemnek nem fontos ép.
Vauxhall (kicsinyben), ámde itt a zsarnok
Eső nem ömlött a terembe még.
A társaság »vegyes« (ez azt jelenti,
Hogy nem méltó itt figyelemre senki).

LIX.

Akkor »vegyes« tudniillik a közönség,
Ha magadon s pár híveden kívül,
Nem lelsz urat, kit hódolón köszönts még,
Csak népet, mit nem áll az orr, a fül,
És sérti az előkelők özönjét,
Hogy sertepertél s a téren kiül.
Pár ember a *Világ*, a többi nincsen,
Hogy mért, magam sem tudnám, bizonyisten.

LX.

Így Angliában: amikor a díbdáb
Piperkőc-fajta élt s uralkodott,
Azóta tán elleste más a titkát,
Majmolja a majmot. Jaj átkozott
Sors, hogy e típus egyre-egyre ritkább!
Adieu divat szájhőse, him kokott!
Minden múltó s elpusztúl sanyarúan
A szerelembe, fagyba, háborúban.

LXI.

Az északi Thor vert Napoleonra,
Ki jégpörölyvel zúzta szét, piha.
A bős *elem*, mint cethalászt s a lomha
Kezdőt a francia grammatika,
Szerencse, nem hitt benned bizakodva.
De Fortuna - nem tudlak szidni ma.
Minél inkább gondolkozom felőled,
Annál inkább Istennő lesz belőled.

LXII.

Mert az övé jelen, múlt és jövőendő,
A sorsjáték, a házassági frigy,
Nem mondhatom, hogy eddig is kegyelt ő,
De nem vagyok se boszús, sem irigy,
Még nem végeztünk s csókja az kelendő,
És multamért tán kárpótol imígy.
Az Istennőt nem is zavarom ám én,
Csak majd ha azt mondom szavára ámén.

LXIII.

De visszatérni újra: a tatárba,
Mesém kisiklik újjaim közül,
Mindég magától ballag más határba,
S én szolgállok neki bús eszközü, l,
De belekezdtem, ülünk a batárba,
A cél felé, ki hisz, az üdvözü, l,
Ha általrágtam magamat e versen,
Majd irhatok szabad mértékbe, nyersen.

LXIV.

A Ridottoba mentek (mulatóhely,
Hová holnap magam is elmegyek,
Mert mélakórom így altatható el,
Mely fekszi lelkem, mint a bús hegyek,
S találgatom, kié ez a bohó fej
A maszk mögött és osztagok »Kegyed«:
Igy oszladoz a bánat s felvidulva
Mást kezdek el megint, félóra mulva.)

LXV.

Laura most a víg tömegbe rebben,
Mosollyal és mű-jókedvvel fizet,
Fennen beszél, suttog még édesebben,
Itt hajbókol, ott boldogít tized,
Melege van - s nincs semmi csoda ebben -
Babája hoz friss citromosvizet,
Körötte nők, néz szánakozva rájuk,
Sajnálja őket, oly rossz a ruhájuk.

LXVI.

E haj hamis, - az festett s mint a spárga,
A harmadik - micsoda ronda konty.
A negyedik - sápadt, nagyon az árva,
Az ötödik - kültelki, kis poronty.
A hatodik - fehér ruhája sárga,
A hetedik - ruhája cifra rongy,
A nyolcadik - de tollam visszadöbben!
Mint Banquo szellemei, egyre többen.

LXVII.

Most a közönséget szemléli hosszan,
S a férfi a szemét ráemeli.
Sugdosva dicsérik őt, meg se moccan
Hallgatja, zsongó álmokkal teli,
A nők tekintete ijedve koccan,
Mert tetszik ám, varázsos és deli,
Igen, igen: cudar a férfi népség,
Őnéki mindig imponál a szépség.

LXVIII.

Mi engem illet, semmikép sem értem,
A céda nőt - de hagyjuk a vitát,
Botrány kutatni, hogy miért, miért nem,
Minden maradjon itt a régi hát.
De verné csak komoly talár a térdem
Úgy prédikálnék, nézne a világ
S beszédem Wilberforce-ok és Romilly-k
Idézgetnék, mi illik és nem illik.

LXIX.

Míg Laura pillantgatott, mosolygott
És csacsogott, csicssergett és szavalt,
A nők figyelték irígyen a boldog
Seregletet s a forró diadalt,
Pípes hirnek álltak katonasort ott
Hallgatták a szavát, akár a dalt,
Főképp egy férfi, aki csupa láng volt
S szokatlan áhítattal egyre lángolt.

LXX.

Ez egy török volt, színe, mint a kávé,
Nőnk látta s nem volt nála boldogabb,
Mert a török így szól a nőhöz, ávé,
Bár hozzá otthon csöppet sem lovag,
Értéke annyi ott mint a kutyáké,
Adják-veszik, akár csak a lovat:
Négy törvényes hitves - sok van belőlük -
S tetszésszerinti számba szeretőjük.

LXXI.

Elfátyolozva élnek ők, bezárva
És férfi nélkül, fogságuk örök,
Nem is lakoznak vígan e bazárba,
Amint hiszik az északibb körök,
Elkókad itt az orcájuk, az árva,
S mert nem szeret csevegni a török,
Semmit se tesznek - mindegyik eretnek -
Csak fürdenek, szoptatnak és szeretnek.

LXXII.

Nem olvasnak, nem írnak, mind tudatlan
Vershez se értenek a kicsikék,
Az élc, a gúny, színvonaluk alatt van,
És nincs regény, színház és semmi kép,
A hárem alszik álmos kábulatban,
Nem él köztük tudós harisnya - »kék«,
A néplélek nem fuvolázza: »Ime
Mily megható e verssor anda ríme.«

LXXIII.

Nincs ósdi rímelő itt, nyegle, balga,
Ki a hírnévre pécéz szüntelen,
S bár nem akadt horgán se hal, se alga,
Tovább halász sekély vizekbe lenn,
»Potykák Tritonja«, ki feszít hivalgva,
Középszerű, üres és szemtelen,
Visszhang visszhangja, fruskáknak bohóca,
Kölyök-poéta - örült bice-bóca!

LXXIV.

Nagyképű bölcs sincs, ki kaján örömből
Biccent: *Ez jó!* (nem jó egyáltalán)
S mint éji légy az új lángnál zörömből
És karikáz a lámpások falán.
Hamis a gáncs, bók, mely belőle föltör,
Ha hírt zabál, még éhesebb talán.
Nyelvet nem ért és fordít, darabot szab,
Izzadt-unalmast, bárcsak lenne rosszabb.

LXXV.

Utáljuk az író, ki *minden író*
S tintás papir-kényszerzubzonyba jár,
Finom, okos, gondos mindent kibíró,
Nem is tudod, mit szólj hozzája már,
Torkold le őt és légy fölötte bíró,
Mert többet ér ő nála a számár.
A hetyke golyhó inkább alkot és él,
Ő bűzölög és füstöl, mint a mécsbél.

LXXVI.

Van több belőle, ismerünk néhányat,
Világfiak, a lelkük lágy szírom,
S-t, R-s, M-re s a többi úri ványadt,
Az ő eszük nem jár a papíron,
Mert ihletést nekik a társaság ad,
»Akarnék« úr s a cukros »Nem-Bírom«,
Én nem haragszom erre a sok úrra,
Csak járjanak a nőkhöz téa-zsúrra.

LXXVII.

A moszlim nő nem tudja, hogy mily nép ez,
Sohase látott ily boldogtalant,
Ha egy kerülne pusztán a szeméhez,
Oly furcsa lenne néki, mint harang
Török toronyba. Ember tervez. Isten végez,
De úgy hiszem elkelne itt alatt
Egy hittérítő író, aki már ma
E nőknek az új versről prédikálna.

LXXVIII.

A vegytan nem fejleszt számukra gázát,
A bölcsélet nekik köd, semmi más,
Nincs kölcsönkönyvtáruk - ugye gyalázat? -
Se illemtan, se káté, mely vitás
Erkölcünket lebirja, hogyha lázad,
És nincs évente képműállítás,
A csillagászatért csöppet se égnek
Számantant sose bifláznak (hála égnek.)

LXXIX.

Hogy miért adok hálát ezért, ne kérdezd,
Mint sejtethed, meg van rá az okom;
S mivel talán önérzetedbe sért, ezt
Elhallgatom, kérlek, ne vedd zokon.
Le is nyelem a szatirát, az érdest,
Pedig ha vénülsz, drága, jó rokon,
Inkább nevensz, mint gúnyolsz és utána
A szájadon mélyebb a bánat árnya.

LXXX.

Ó Ártatlanság és Derű! Víz és Tej!
Boldog napokba boldog keverék,
A század telve bűnnel, és öléssel
S a szörnyű Ember már nem e derék
Itallal oltja szomját. Ám azért hely
Akad tinektek a szivembe még:
Saturn korát vágyom áhítva vissza,
Míg szám a brandy cukros nedvit issza.

LXXXI.

A törökünk még Laurára nézett,
Nem mint muzulmán, inkább, mint gyaúr,
Mint hogyha szólna: »Hadd szedem a mézet,
Várj, drága hölgy, bájad szivembe szúr«.
Az ily tekintettől a nőcske részeg,
De Lauránkon nem lett mégse úr.
Már sok tüzet látott, erkölcse mintás,
És meg se kottyant e pogány kacsintás.

LXXXII.

Pitymalni kezdett, ép percent a hajnal.
Bölcsen teszi ekkor a hölgy-csapat,
Mely táncba szédült-forgott vad robajjal
S a hosszú torna multán lankatag,
Ha készülődik, hazamenni halkkal,
S elpályázik, míg föl nem tűn a nap,
Mert hogyha a lámpát, gyertyát lebírja,
Az arcokat is elsápasztja pírja.

LXXXIII.

Résztvettem bálokon, estélyeken hűn,
S dacolva hősen álltam a sarat,
Bámultam a szép hölgyet (ugy-e nem bűn?),
Ki az idénybe győztesen maradt.
Ezret láttam, ki a bálakba feltűn,
S ma is csinos és diadalt arat,
De egy van csak, kinek (ha húny a csillag)
Rózsái tánc után is egyre nyílnak.

LXXXIV.

Nem mondom el, ki volt ez Auróra.
Bár lelkemet sosem bűvölte meg.
Több, mint Isten patentje, pontos óra,
Egy drága nő, kit nézni szeretek.
Mért haragudjon hát egy szíre-szóra?
Ha látni vágyod rózsás szépemet.
Ismerd fel az arcáról - ezt ajánlom -
A londoni, vagy a párisi bálon.

LXXXV.

Laura, az okos sietve ment el,
Hogy meg ne lepje a vad fényözön,
Hisz hét órája, háromezer ember
Közt vígadott, illő, hogy elköszön,
A gróf a sálját tartja, komplementtel,
Kérnek és ott járnak a közön.
De merre van az adta gondolása,
Pont most siet a túloldalra, lássa.

LXXXVI.

Mint kocsisaink, mert itt szintén folyton
Tolong a nép és öklel és tipog,
Káromkodás záporzik, zúgva fojtón,
Ordítózás és számtalan szitok.
Nálunk a poszt áll a Bow-Streeten, otthon,
Itt ő siet hozzád, mihelyt hívod:
De egyre káromkodnak, mint a kocsmán,
Szavak cafatja röpköd itt is, ocsmány.

LXXXVII.

Reátaláltak a csónakra végül
S a nyájas áron lágyan ring tova,
Beszélnek a táncokról és zenéről,
A táncosokról s egy-két tétova
Kis botránykáról: a hölgy elfehérül,
(Ép házukhoz simult a gondola)
Remegve látja, a Grófhhoz simulván,
Előtte áll megint a bús Muzulmán.

LXXXVIII.

»Uram« szólt zordan a Gróf s hangja ingott
»Ittléte oly váratlan és merész,
Hogy meg kell kérdenem, miféle indok
Vezette. Azt kell hinni, tévedés.
Remélem az, de hagyjuk el az undok
Bókot, az *érdekébe* kérem és
Ha most se érti meg, *tüstént* megérti.«
»Dehogy is tévedés,« felelt a férfi.

LXXXIX.

»E hölgy a *feleségem!*« A fehérnép
Ilyenkor sápadoz, az angol az
Elájul, vagy mindent dühöngve széttép,
De nem heves és nem vad az olasz.
Ők szentjeiket hívják, a szegénykéék,
S mikor ocsúdnak, csitul a panasz.
Fűzöt se tépnek föl és nincs üvegcese,
Só, repülőzsír, gyógyszer, szesz se, csepp se.

XC.

És szólt a nő - no mit? Kukkot se mondott
A Gróf behívta most az idegent,
És nem kezelte már, mint a bolondot!
»Ezt megbeszéljük, kérem, idebent«
Szólt: »látni tetszik, mennyi nép tolong ott,
És tudja, hogy a botrány, mit jelent,
Mert a tömeg kajánkodik örökön,
Csak arra les, hogy untalan röhögjön.«

XCI.

Bementek, kávét kértek: jött azonnal,
Kereszténynek, töröknek szent ital,
Mit mindakettő más-más módon forral.
Most Laura begyessen rárivall:
»Pogányul hogy hívtak?« szól sunyi orral:
»Szakállad is mily óriási, jaj!
Hüh, hogy maradhattál el ily sokáig
Rózsákba jártál, hűtelen, bokáig.«

XCII.

»Hát *igazán* török vagy életem, nézd?
Csíptél új asszonyt, csapodár legény?
Evésnél nem használnak sohasem kést?
Remek egy sál - ugyi ez az enyém?
És mért nem eszi a török a sertést?
Hát évekig se néztél én felém.
Jézus segíts! Az orcád jaj de sárga!
Beh hóka lettél! Csak nem ment a májra?«

XCIII.

»Ez a szakáll nem áll neked jól, lelkem,
Beppo, nyírasd le, még pedig hamar:
Miért viseled? Ó majdnem elfeledtem -
Úgy-e hús itten, a szél foga mar?
Milyen vagyok? No ha ily öltözetben
Meglát a nép, még botrányt is kavar.
Maradj. Ilyet se ért meg az, kit nő szült.
Hajad rövid s - ó szentatyám - megőszült.

XCIV.

Hogy mit felelt Beppo, talán lerójjá
Más krónikás. A tenger roncsa lett
Vitorlása hol állt hajdanta Trója,
Rabszolgának vitték el, éhezett,
Verték, amíg kalózok orv hajója
A szomszédos öbölbe érkezett,
Majd renegadonak, beállt kalóznak,
S barátjai ő véle elhajóztak.

XCV.

Aztán megtollasult s a vágya kínzón
Égette lelkét, látni otthonát,
Azt hitte, tartozik még ezzel itthon
És nem rabol a tengeren tovább,
Oly egyedül volt olykor, mint Robinson,
Hát egy hajót bérelt föl, jókorát:
Dohányvivő remek, spanyol dereglyét,
S tizenkét evezővel fölszerelték.

XCVI.

Volt pénze is (a jó ég tudja honnan)
Fölvitte a hajóra hallgatag,
És megszökött, veszéllyel küzdve, nyomban,
Szerinte Isten védte ezalatt.
Egy árva szót se mernék szólni, hogy van
Ez a dolog. De a hajó haladt,
A sziklafoknál három nap botorkált,
De azután szél nyomta a vitorlát.

XCVII.

Szigetre értek, itt a sok cókókot
S magát egy más hajóra tette ő,
És lett belőle egy bús, elfogódott,
Öreg, török arany-kereskedő.
De végül mégis csak kikászolódott,
Nem lótt rá a nép, a pereskedő
Velencében kiszállt - szilárd az elve -
Nejét, hitét és házát követelve.

XCVIII.

Nejét átvette szépen s újra bölcsen
Megkeresztelkedik, (jutalmat ad)
A Gróf térdnadrágját elkérte kölcsön,
Lerúgta a bolondos maskarát,
Hogy visszatérte ünnepi színt öltön,
Dús lakomára hívta a barát,
Gyakran nevték évelődve aztán -
De kötve hinném, fele se igaz tán.

XCIX.

Zaj-baj után az aggkorára írnak
Maradt aranyja s a terefere.
A nő miatt még sok bús napra virradt,
A Gróffal is volt néhanap pere.
De fogyatékán ez a kis papírlap,
Mesénk lepergett, végezzünk vele,
Históriánk, ha megkezdjük, kinyúlik,
De vége van, nem késik, ami múlik.